

Agendaformulier B&W-vergadering 12 december 2023

Portefeuillehouder	Jeroen Diepemaat Agendaletter C		
Onderwerp	Diverse SPUK's voor de Openbare Bibliotheek Enschede: Informatiepunt Digitale Overheid (IDO), Lokale Bibliotheekvoorzieningen (2 x SPUK Fysieke Bibliotheek)		
Openbaar	<i>Openbaar: ja, in principe zijn alle besluiten en bijlagen openbaar en publiceren wij die actief op enschede.nl</i>		
Organisatieonderdeel (cluster of afdeling)	Cluster Strategie & Beleid Fysiek	Corsanummer:	2300094642
Schrijver	M. Mengels	Casenummer	
Urgentie			
Raadsbesluit nodig	Nee		
Raad informeren	Nee		

Mee geadviseerd door	OO Mirjam Berning CEC Christian Rijnberg SUB Edwin Kattier SUB Vincent Bökkerink CIO Petra Bout CIO Marit Kemna-Raijmakers PCF Clemens Mos		
Advies gemeentesecretaris			

Conceptbesluit

Vanaf 2025 heeft de gemeente een zorgplicht voor Bibliotheken. In deze zorgplicht is omschreven hoe de Bibliotheek van de toekomst eruit ziet. Ter voorbereiding op 2025 stelt het Rijk middelen beschikbaar zodat de Bibliotheek kan transformeren naar maatschappelijk educatieve instelling.

Portefeuillehouder stelt voor te besluiten:

1. Een incidentele subsidie te verstrekken van in totaal € 143.111,- ten behoeve van het in stand houden van de Informatiepunten Digitale Overheid (IDO) binnen de Openbare Bibliotheek Enschede (OBE) voor de periode van 1 januari 2023 tot en met 31 december 2023.
2. Een incidentele subsidie te verstrekken van in totaal € 455.000,- ten behoeve van het in stand houden en verbeteren van de vestigingen Tweekelerveld en Glanerbrug van de OBE voor de periode van 1 september 2023 tot 1 maart 2025.
Onder voorbehoud van toekennen subsidie "Toekomstkracht" door de Provincie Overijssel.
3. Te bevestigen geen bezuinigingen aan de Openbare Bibliotheek Enschede op te leggen in de jaren 2022, 2023 en 2024.
In de jaren vóór 2022 is er wel sprake geweest van een bezuinigingsmaatregel en deze zal effect hebben (gehad) op de exploitatie in de opvolgende jaren.
De programmabegroting voor 2024 is reeds vastgesteld door de Gemeenteraad. In de loop van 2024 worden de gesprekken gestart over een sluitende meerjarenbegroting van de gemeente en de uitkomst kan mogelijk effect hebben op de jaren na 2024.
Aan het beschikbaar gestelde bedrag voor de Bibliotheek op de begroting van 2024 zal niets meer wijzigen.

Publieksvriendelijke samenvatting

De Bibliotheek is een belangrijke basisvoorziening voor alle inwoners van Enschede. De Bibliotheek stelt kennis en informatie beschikbaar, biedt kans op ontwikkeling en educatie, stimuleert om te lezen, organiseert debatten en ontmoetingen en laat inwoners kennis maken met kunst en cultuur.

Om te borgen dat deze voorzieningen kwalitatief en kwantitatief hoogwaardig blijven, krijgen gemeenten daarvoor extra geld en ook een wettelijke taak (zorgplicht).

Vooruitlopend op de Zorgplicht vanaf 2025 stelt de Rijksoverheid middelen beschikbaar via eenmalige Specifieke Uitkeringen (SPUK's). Op deze manier kan onze Bibliotheek zich voorbereiden op en transformeren naar een toekomstbestendige bibliotheek. We behouden wat in Enschede al goed is (een stevige centrale vestiging met veel bezoekers, diverse wijkvestigingen en een aanzet tot de Bibliotheek op school). En we investeren waar het nodig is om de Bibliotheek te versterken.

Hiermee worden inwoners van de stad geholpen om zich te ontwikkelen en te ontplooien. Daarnaast wordt invulling gegeven aan maatschappelijke opgaven als geletterde samenleving, participatie en informatiesamenleving en een leven lang ontwikkelen.

Op deze manier wordt er een bedrag van € 598.111,- beschikbaar gesteld voor de realisatie van deze doelen.

Op 5 december j.l is er ook al besloten € 195.000,- extra beschikbaar te stellen voor de Bibliotheek middels de subsidie "Toekomstkracht".

In totaal heeft de Bibliotheek Enschede dus € 793.111,- extra middelen (naast de reguliere programmasubsidie en doelsubsidies) in de periode tot 1 maart 2025.

B&W besluit dd.

(In te vullen na de vergadering door loco-gemeentesecretaris)

Inleiding en voorgeschiedenis

Sinds de invoering van de bibliotheekwet in januari 2015 is het doel van de openbare bibliotheek vastgesteld op het geven van publieke toegang tot informatie en cultuur. Het gaat hier niet om een vrijblijvend algemeen idee van wat de bibliotheek zou moet doen, maar om een wettelijke verplichting.

In de transformatie naar een toekomstbestendige bibliotheek heeft Bibliotheek Enschede de afgelopen jaren belangrijke stappen gezet. We helpen inwoners van de stad om zichzelf te ontwikkelen en ontplooien. De functie van de bibliotheek verschuift, van collectie naar connectie.

De Gemeente Enschede omarmt deze ambitie en wil het landelijke beleid ondersteunen. Speerpunt is om de kansrijkheid van inwoners te vergroten en het culturele klimaat van de gemeente Enschede te versterken. Zo wordt een impuls gegeven aan de transformatie van een maatschappelijke en educatieve bibliotheek. Zowel voor inwoners als scholen, voor maatschappelijke en culturele organisaties wordt gewerkt aan de volgende stap in deze groei.

Ook de vraag naar het Ontwikkelplein is ontstaan uit de verandering van het bibliotheeklandschap. De bibliotheek is door de jaren heen veel meer geworden dan een plek waar je boeken lenen kunt. Mensen kunnen cursussen volgen om zichzelf te ontwikkelen, krijgen hulp bij digitale overheid, Nederlandse taal en het vinden van werk.

Tegenwoordig wordt er van alles geregeld via internet. Dit geldt ook voor de overheid. Of het nu gaat om het aanvragen van huurtoeslag, het aanvragen van zorg, om werk zoeken of het doorgeven van een verhuizing. Veel mensen weten dat niet of vinden dat moeilijk.

Het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) is er voor iedereen die moeite heeft met digitale dienstverlening en vragen heeft over het regelen van online zaken. IDO's bieden voor bezoekers een luisterend oor voor hun problemen en vragen. Er wordt tijd voor ze genomen en ze worden op een persoonlijke manier geholpen. Met het beschikbaar stellen van € 143,111,- voor het IDO houden we niet alleen in stand wat er is, maar kunnen ook de uitbreidingsplannen gerealiseerd worden. Het aantal bibliotheekmedewerkers dat getraind is om het IDO te kunnen bemensen wordt verder uitgebreid. Ook komt er meer bekendheid en zichtbaarheid voor het IDO en zal er een professionalisering komen.

Met de investering van in totaal € 455.000,- wordt op twee vestigingen in kwetsbare plekken in Enschede (Tweckelerveld en Glanerbrug) geïnvesteerd. Onder andere door een uitbreiding te geven aan de bemenste openingsuren, een boost op programmering en activiteiten en vernieuwing van meubilair, collectie en signing.

In samenspraak met de Bibliotheek investeren we hiermee ongelijk voor gelijke kansen: daar waar taalachterstand hoog is en het nodig is lezen te stimuleren, zorgen we voor een impuls.

Gewenst effect van het besluit in relatie tot de strategische opgaven

Een bijdrage leveren aan de strategische opgave "Aantrekkelijk Enschede" en "Inclusief Enschede" (kansengelijkheid) en de maatschappelijke opgaven van de Bibliotheek volgens het landelijke convenant:

- De geletterde samenleving - bevorderen geletterdheid en leesplezier
- Participatie en informatiesamenleving - digitale inclusie en digitaal burgerschap
- Leven lang ontwikkelen - basisvaardigheden en blijvende inzetbaarheid

Deze thema's verwerkt de Bibliotheek in haar eigen programmalijnen die passend zijn voor de inwoners van Enschede en aansluiten op haar inwoners en organisaties.

Argumenten

- 1.1 Om een rechtmatige subsidie te kunnen verlenen, is een besluit van het college B&W nodig.
De grondslag van deze subsidie is artikel 4:23 lid 3 onder d (incidentele subsidies) van de Algemene wet bestuursrecht. Vanwege de incidentele aard (er zijn dus geen regels voor vastgelegd anders dan in de Algemene subsidieverordening) is de beslisbevoegdheid voor incidentele subsidies niet door gemandateerd. Om deze subsidie rechtmatig te kunnen verlenen is daarom een besluit van het College nodig.
- 1.2 Er zijn in Enschede diverse doelgroepen die het moeilijk vinden om zaken te regelen via het internet. Bij het IDO kunnen mensen op een ongedwongen en laagdrempelige manier ondersteuning hierbij krijgen. Denk aan laaggeletterden, NT1, NT2 en jongeren en volwassenen die niet of beperkt digitaal vaardig zijn.
Investeren in het IDO sluit aan bij de uitgangspunten van het coalitie akkoord: Enschede is en blijft een inclusieve stad.
- 1.3 Investeren in de Bibliotheek past bij de doelen van de cultuurnota: niet alleen moet cultuur voor inwoners zichtbaar en dichtbij zijn, maar ook fysiek en financieel toegankelijk. Het IDO is gratis toegankelijk voor iedereen in meerdere vestigingen van de Bibliotheek: Centrale, Zuid, Glanerbrug en Stadsveld.
- 1.4 Door een bezoek aan het ontwikkelplein en het IDO komen inwoners van Enschede laagdrempelig en vanzelfsprekend in aanraking met meerdere diensten die de Bibliotheek biedt: cultuurparticipatie, leesbevordering, debat etc.
- 2.1 Investeren in de Bibliotheek past bij de doelen van de cultuurnota: niet alleen moet cultuur voor inwoners zichtbaar en dichtbij zijn, maar ook fysiek en financieel toegankelijk. Ook in de wijken.
- 2.2 Investeren in wijkvestigingen van de Bibliotheek sluit aan bij de uitgangspunten van het coalitie akkoord: Enschede is en blijft een inclusieve stad.
- 3.1 De Provincie Overijssel stelt als voorwaarde voor het toekennen van de subsidie Toekomstkracht dat de gemeente bevestigt geen bezuinigingsmaatregelen op te leggen in de jaren 2022, 2023 en 2024.

Risico's

1. Er is sprake van een terugvorderingsbeleid. De activiteiten waarvoor de uitkering jaarlijks wordt verleend, moeten uiterlijk zijn verricht op 31 december van het betreffende kalenderjaar. Er is sprake van een terugvorderingsbeleid bij het niet voldoen aan de gestelde bestedingseisen en een SiSa controle als verantwoordingsmechaniek.
2. De Provincie moet de subsidie "Toekomstkracht" nog toekennen aan de Bibliotheek. Als deze niet toegekend wordt, vervalt de inbreng van eigen middelen van de Bibliotheek (cofinanciering Toekomstkracht). Het plan is inhoudelijk al voorgelegd aan de Provincie en de reactie hierop is positief. De verwachting is dat de Provincie (op basis van deze eerste toets van de Provincie) een positief besluit zal nemen.

Kosten en financiële dekking van het voorstel

De Rijksoverheid stelt € 143.111,- beschikbaar voor het project IDO voor de periode 1 januari 2023 tot en met 31 december 2023.

Het bedrag van € 143.111,- is als volgt opgebouwd:

- Een bedrag van € 0,83 per inwoner, totaal € 133.331,-
- Een bedrag van € 24.780,- op basis van opleidingsniveau
- Minus een bedrag van € 15.000,- bedoeld voor de gemeente voor het uitvoeren van de regierol.

Dit geld wordt middels een incidentele subsidie aan de Openbare Bibliotheek Enschede verstrekt.

1. De Rijksoverheid stelt € 440.000,- beschikbaar voor de SPUK fysieke bibliotheek (vestigingen Glanerbrug en Tweekelerveld). Daarnaast is er € 15.000 cofinanciering door de Gemeente Enschede. Dekking van de cofinanciering van de gemeente vindt plaats uit het product Cultuur Evenementen Citymarketing.
De eigen bijdrage van de Bibliotheek is € 95.000 (cofinanciering project "Toekomstkracht").

Afweging en alternatieven

1. Wanneer de gemeente geen incidentele subsidie verstrekt, kan het IDO niet voortgezet worden en kan de Bibliotheek de inwoners van Enschede niet bijstaan in haar vragen rondom digitalisering en het regelen van zaken met de overheid via internet.
2. De Bibliotheek kan zich onvoldoende voorbereiden op haar nieuwe rol van toekomstbestendige bibliotheek en de wijkvestigingen krijgen geen impuls.

Participatie

--

Communicatie met direct betrokkenen:

Afgestemd met Openbare Bibliotheek Enschede, Rijksoverheid en betrokken collega's OO, CEC, SUB, CIO en PCF.

Interne communicatie

-

PR over besluit:

-

Persbericht, ja of nee:

Ja.

Vervolg

De Openbare Bibliotheek Enschede ontvangt de subsidiebeschikkingen.

Bijlage(n)

	Omschrijving	College	Raad	Niet actief publiceren	Geheim
Bijlage 1	Aanvraag subsidie IDO 2023	Ja	Nee	Nee	Nee
Bijlage 2	Begroting IDO 2023	Ja	Nee	Nee	Nee
Bijlage 3	Projectplan IDO 2023	Ja	Nee	Nee	Nee
Bijlage 4	Beschikking Rijk IDO 2023	Ja	Nee	Nee	Nee
Bijlage 5	Aanvraag subsidie Tweekelerveld Rijk	Ja	Nee	Nee	Nee
Bijlage 6	Aanvraag subsidie Tweekelerveld Bieb				
Bijlage 7	Begroting Tweekelerveld	Ja	Nee	Nee	Nee
Bijlage 8	Projectplan Tweekelerveld				
Bijlage 9	Beschikking Rijk Tweekelerveld	Ja	Nee	Nee	Nee
Bijlage 10	Aanvraag subsidie Glanerbrug Rijk	Ja	Nee	Nee	Nee
Bijlage 11	Aanvraag subsidie Glanerbrug Bieb				
Bijlage 12	Begroting Glanerbrug	Ja	Nee	Nee	Nee
Bijlage 13	Projectplan Glanerbrug	Ja	Nee	Nee	Nee
Bijlage 14	Beschikking Rijk Glanerbrug	Ja	Nee	Nee	Nee